

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

13. posiedzenie I. sesyi IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 28. sierpnia 1877.

Treść: Wybór sześciu członków Wydziału krajowego — Wybór członka Wydziału z kurji większych posiadłości. — Wybór członka Wydziału z kurji miast i izb handlowo - przemysłowych. — Wybór członka Wydziału z kurji mniejszych posiadłości w dwukrotném głosowaniu. — Wybór jednego członka Wydziału z całego Sejmu. — Wybór drugiego członka Wydziału z całego Sejmu w dwukrotném głosowaniu. — Wybór trzeciego członka Wydziału z całego Sejmu w dwukrotném głosowaniu. — Wybór sześciu zastępców członków Wydziału krajowego. — Wybór zastępcy członka Wydziału krajowego z kurji większych posiadłości. — Wybór zastępcy członka Wydziału krajowego z kurji miast i izb handlowych. — Odroczenie dalszych wyborów.

Początek posiedzenia o godz. 6.

Posłów obecnych: 122.

Przewodniczący: Marszałek JE. hr. Ludwik Wodzicki.

Sekretarze pp: Józef Jasiński, Alfons Czaykowski, Jan hr. Stadnicki i Kulczycki.

Ze strony Rządu: p. Oswald Bartmański, wiceprezydent c. k. Namiestnictwa i c. k. radca dworu.

JE. hr. Marszałek. Ponieważ dostateczna liczba pp. posłów obecnych więc posiedzenie otwarte. Na porządku dziennym wybór 6 członków Wydziału krajowego, a mianowicie według statutu najpierw wybór jednego członka z większych posiadłości. Do skrutynium zapraszam pp. ks. Buchwalda,

Dzieduszyckiego Tadeusza. ks. Krasickiego, Sawczyńskiego, Wolańskiego Erazma. Będę teraz odczytywał nazwiska, a p. sekretarz zechce notować głosujących.

(JE. hr. Marszałek odczytuje nazwiska, sekretarz p. Jan hr. Stadnicki zapisuje głosujących).

Przerywam posiedzenie na 10 minut aż do ukończenia skrutynium.

(Po przerwie.)

Sprawozdawca p. Sawczyński (czyta): Głosujących 33, absolutna większość 17; p. Pietruski otrzymał 30 głosów, zatem wybrany. (Brawo).

JE. hr. Marszałek. Wybrany zatem p. Pietruski. Następuje wybór jednego członka z miast i z Izb handlowych. Na skrutatorów zapraszam

pp. Słoneckiego, Fruchtmanna, Głogowskiego, Kowalskiego Bazylego i Kamińskiego. (JE. hr. Marszałek czyta spis uprawnionych do głosowania. Sekretarz p. Jan hr. Stadnicki zapisuje głosujących). Przerwywam posiedzenie na 5 minut. Upraszam o dokonanie skrutynium.

(Po przerwie).

Sprawozdawca p. Kamiński (czyta): Głosujących było 21, absolutna większość 11, p. Smolka otrzymał 17 głosów. (Brawo).

JE. hr. Marszałek. Posel Smolka został wybrany, przystępujemy do wyboru jednego posła z grona mniejszych posiadłości. Na skrutatorów zapraszam pp. ks. Chełmeckiego, Gorayskiego, Janowskiego, Matkowskiego i Mycielskiego. Przystępujemy do głosowania. (JE. hr. Marszałek czyta spis uprawnionych do głosowania, sekretarz p. Jan hr. Stadnicki zapisuje głosujących). Przerwywam posiedzenie na minut 10.

(Po przerwie).

Jest wynik skrutynium. Proszę go odczytać.

Sprawozdawca p. Janowski. Głosujących było 69. Absolutna większość 34. Otrzymali p. Podlewski 31, p. Hozard 19, p. Kułaczkowski 11, p. Wereszczyński 8. Przeto nikt nie otrzymał absolutnej większości głosów.

JE. hr. Marszałek. Przystępujemy do powtórnego głosowania. (JE. hr. Marszałek czyta spis posłów z mniejszych własności). Przerwywam posiedzenie na 10. minut.

(Po przerwie.)

Jest wynik skrutynium, proszę go odczytać.

Sprawozdawca p. Janowski. Głosujących było 67. Jedna kartka była próżna. Absolutna większość 34. Otrzymali p. Podlewski 38, zatem jest wybrany.

JE. hr. Marszałek. Wybrany przeto p. Podlewski. Przystępujemy do wyboru jednego członka wydziału krajowego z całego Sejmu. Na skrutatorów upraszam pp. Abrahamowicza, Czaykowskiego Jana, Dzeduszyckiego Wojciecha, Korytowskiego, Jasienickiego, Kupczyńskiego i Sanguszkę. Proszę Panów podług statutu głosuje się tylko na jednego członka. Proszę pisać na kartkach imię i nazwisko, aby kartki były ważne. Pan sekretarz raczy odczytać pis pp. członków.

Sekretarz p. Jan hr. Stadnicki (czyta spis posłów).

JE. hr. Marszałek. Przerwywam posiedzenie na 20 minut.

(Po przerwie),

Jest wynik skrutynium, proszę go odczytać.

Sprawozdawca p. ks. Sanguszk o. (czyta): Głosujących było 133. Absolutna większość 67. Otrzymał p. hr. Badeni Władysław 98, po nim najwięcej p. Hozard.

JE. hr. Marszałek. Zatem p. Władysław hr. Badeni wybrany członkiem Wydziału krajowego z całego Sejmu. (Brawo). Następuje dalszy wybór jednego członka Wydziału krajowego z całego Sejmu. Na skrutatorów zapraszam pp. Badeniego Józefa, Siemieńskiego, Wolańskiego Mikołaja, Koziebrodzkiego Władysława, Maxa, Ochrymowicza, Radzikowicza. Rozpoczynamy głosowanie. Pan sekretarz raczy odczytać spis panów posłów.

Sekretarz p. Jan hr. Stadnicki. (czyta spis posłów.)

JE. hr. Marszałek. Przerwywam posiedzenie na minut 10. Panów posłów należących do komisji budżetowej zapraszam na posiedzenie, zaś pp. skrutatorów upraszam, aby od członków komisji budżetowej odbierali kartki w sali posiedzeń téjże komisji.

(Po przerwie).

Jest wynik skrutynium, proszę go odczytać.

Sprawozdawca p. Władysław hr. Koziebrodzki. Głosujących było 132. Absolutna większość 67. Otrzymali pp. Wereszczyński 61, Chrzanowski 51, Smarzewski 13, Hausner i Hozard po 1.

JE. hr. Marszałek. Żaden przeto nie otrzymał absolutnej większości. Przystępujemy do powtórnego wyboru. Na skrutatorów upraszam tych samych panów. W miejsce zaś p. Badeniego Józefa, który jest przy posiedzeniu komisji budżetowej, upraszam p. Męcińskiego. Proszę czytać spis posłów.

Sekretarz p. Jan hr. Stadnicki. (czyta spis posłów.)

(Po przerwie).

JE. hr. Marszałek. Upraszam o odczytanie rezultatu skrutynium.

Sprawozdawca p. Męciniński. Rezultat skrutynium jest następujący (czyta): głosujących było 133, absolutna większość 67. P. Wereszczyński otrzymał 104 głosów. (Brawo).

JE. hr. Marszałek. Zatem p. Wereszczyński został wybrany.

Przystępujemy teraz do wyboru trzeciego członka Wydziału krajowego. Na skrutatorów upraszam pp. Brzozowskiego, Mycielskiego, Garbaczynskiego, Jędrzejowicza, Polanowskiego, ks. Porfirego, Mandyczewskiego, ks. Korzyńskiego. Proszę o rozpoczęcie głosowania.

Sekretarz p. Jan hr. Stadnicki. (czyta alfabetyczny spis posłów, — posłowie kartki oddają).

(Po odczytaniu spisu posłów).

JE. hr. Marszałek. Przerwywam posiedzenie aż do ukończenia skrutynium.

(Po przerwie).

Upraszam o zdanie sprawy z wyboru.

Sprawozdawca p. Brzozowski (czyta): Głosujących było 131, absolutna większość 66. Horszard otrzymał 62, Chrzanowski 52, Smarzewski 15, Hausner 1, N. N. 1.

JE. hr. Marszałek. Będziemy ponownie głosowali. Na skrutatorów upraszam tych samych Panów Posłów. P. sekretarz raczy odczytać spis posłów.

Sekretarz p. Jan hr. Stadnicki. (czyta imienny spis posłów, — posłowie kartki oddają.)

(Po odczytaniu spisu posłów.)

JE. hr. Marszałek. Przerwywam posiedzenie aż do ukończenia skrutynium.

(Po przerwie).

Upraszam o zdanie sprawy z wyboru.

Sprawozdawca p. Brzozowski (czyta): Głosujących było 129, absolutna większość 65. P. Horszard otrzymał 69. (Brawo i oklaski). Chrzanowski 56, Smarzewski 3, biała kartka była jedna.

JE. hr. Marszałek. Zatem p. Horszard został wybrany.

Teraz przystąpimy do wyboru zastępców, a mianowicie najpierw z kuryi większych posiadłości.

Na skrutatorów upraszam tych samych panów, którzy byli już poprzednio zajęci przy wyborze na członka Wydziału kraj. z większych posiadłości.

P. Pietruski. Proszę o głos.

JE. hr. Marszałek. P. Pietruski ma głos.

P. Pietruski. Upraszam o przerwanie posiedzenia na 5 minut abyśmy się mogli porozumieć!

JE. hr. Marszałek. Na żądanie p. Pietruskiego przerywam posiedzenie na 5 minut, abyście się panowie mogli bliżej porozumieć.

(Po przerwie.)

Upraszam panów skrutatorów o zajęcie miejsca przy urnie.

(JE. hr. Marszałek odczytuje spis posłów z większej posiadłości, posłowie z kuryi większej posiadłości oddają kartki.)

(Po odczytaniu.)

Przerwywam posiedzenie aż do ukończenia skrutynium.)

(Po przerwie.)

Upraszam o odczytanie rezultatu skrutynium.

Sprawozdawca p. Tadusz hr. Dzieduszycki (czyta:) Głosujących było 34, absolutna większość 18. P. Sawczyński otrzymał 30 głosów, 4 głosy się rozstrzeliły.

JE. hr. Marszałek. A zatem p. Sawczyński został wybranym zastępcą członka Wydziału krajowego.

Teraz przystępujemy do wyboru zastępcy członka Wydziału krajowego z kuryi miast i okręgów Izb handlowych i przemysłowych. Do skrutynium zapraszam tych samych panów, którzy jako skrutatorowie byli zajęci przy wyborze członka Wydziału krajowego z kuryi miast i okręgów Izb handlowych i przemysłowych.

(JE. hr. Marszałek odczytuje spis posłów z kuryi miast i okręgów Izb handlowych i przemysłowych — ci ostatni oddają kartki.)

(Po odczytaniu spisu posłów.)

Przerwę posiedzenie aż do ukończenia skrutynium.

(Po przerwie.)

Upraszam o zdanie sprawy z wyboru.

Sprawozdawca p. Kamiński (czyta): Głosujących było 16, wszystkie głosy otrzymał p. Hausner.

JE. hr. Marszałek. A zatem p. Hausner został wybranym.

Teraz przystępujemy do wyboru zastępcy członka Wydziału krajowego z gmin wiejskich. Do skrutynium upraszam tych samych panów, którzy jako skrutatorowie byli zajęci przy wyborze członka Wydziału krajowego a mianowicie panów pp. ks. Chełmeckiego, Gorayskiego, Matkowskiego i Mycielskiego.

(JE. hr. Marszałek odczytuje spis posłów z kuryi gmin wiejskich, ci ostatnie oddają swe kartki.)

(Po przeczytaniu spisu posłów.)

Przerywam posiedzenie aż do ukończenia skrutynium.

(Po przerwie.)

Upraszam o odczytanie rezultatu skrutynium.

Sprawozdawca p. Matkowski. Głosujących było 50, absolutna większość 26. P. Bazyli Kowalski otrzymał 32 głosy, Bieliński 11, Ochrymowicz 6, Lityński jeden głos.

JE. hr. Marszałek. Przystąpimy teraz do wyboru zastępcy Wydziału krajowego z całego Sejmu. Upraszam na skrutatorów tych samych panów posłów, którzy poprzednio przy wyborze członka z całego Sejmu byli zajęci a mianowicie pp. Abrahamowicza, Jana Czaykowskiego, Wojciecha Dzie duszyckiego, Korytowskiego, Jasienickiego, Kulczyckiego i Sanguszkę.

Głosy: Nie ma wszystkich skrutatorów w sali.

JE. hr. Marszałek. Ponieważ nie ma wszystkich tych samych skrutatorów — przeto upraszam jeszcze na skrutatorów pp. Pilata i Raporta.

Sekretarz p. Józef Jasiński, (czyta imienny spis posłów — posłowie kartki oddają.)

(Po odczytaniu.)

JE. hr. Marszałek. Przerwę posiedzenie aż do ukończenia skrutynium.

(Po przerwie.)

Upraszam o zdanie sprawy z wyboru.

Sprawozdawca p. Korytowski (czyta): Na 79 głosujących p. Bieliński otrzymał 66 głosów.

JE. hr. Marszałek. Zatem p. Bieliński jest wybranym.

(Po chwili.)

Wobec tego faktu, że było tylko 79 głosujących, nie mam odwagi prowadzić wybory dalej, dlatego odkładam dalszy ciąg wyborów do jutrzejszego rannego posiedzenia.

Zwracam uwagę panów, że na porządku dziennym jutrzejszego posiedzenia kładę więcej przedmiotów, chociażby się wszystkich nie wyczerpało, zamieszczam więc na porządku dziennym jutrzejszego posiedzenia wszystkie te przedmioty, które w komisjach zostały załatwione, a my będziemy robili, co będzie można.

„Porządek dzienny jutrzejszego posiedzenia jest następujący (czyta):

Porządek dzienny czternastego posiedzenia

Iszćj sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we środę dnia 29. sierpnia 1877 o godzinie 10tój przed południem.

1. Wybór dwóch zastępców członków Wydziału krajowego z całego Sejmu.

2. Sprawozdanie komisji budżetowej o kredyzie dodatkowym dla c. k. krajowej Rady szkolnej na rok 1877. Sprawozdawca p. Smarzewski.

3. Sprawozdanie komisji budżetowej o petycji komitetu ochron dla małych dzieci w Krakowie. Sprawozdawca p. Smarzewski.

4. Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku posła Wolańskiego Władysława o zasiłek dla pogorzalców miasteczka Jazłowca. Sprawozdawca p. Dzieduszycki Tadeusz.

5. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie regulacji Sanu. Sprawozdawca komisji budżetowej p. Wernicki.

6. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie regulacji rzeki Brnia. Sprawozdawca komisji budżetowej p. Wernicki.

7. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego o preliminarzu funduszków krajowych na rok 1878. Spraw. kom. budż. p. Zyplikiewicz.

8. Drugie czytanie przedłożenia rządowego o preliminarzu funduszków indemnizacyjnych dla Galicyi wschodniej i zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego na rok 1878. Sprawozdawca p. Zyplikiewicz.

9. Sprawozdanie komisji adresowej o wniosku p. Grocholskiego względem wystosowania adresu do Najjaśniejszego Pawa. Sprawozdawca p. Grocholski.

10. Sprawozdanie komisji lustracyjnej o czynności Wydziału krajowego za czas od 1. stycznia 1876. do 30. kwietnia 1877. Sprawozdawca p. Męciński.

11. Drugie czytanie wniosku posła ks. Chełmeckiego w przedmiocie zaprowadzenia ksiąg hi-

potecznych. Sprawozdawca komisji prawniczej p. Waygart.

12. Drugie czytanie wniosku posła Bielińskiego o zabezpieczenie majątków sierocińskich. Sprawozdawca komisji prawniczej p. Fruchtmann.

13. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie zaliczania czasu służby zastępcom nauczycieli w szkołach średnich. Sprawozdawca komisji edukacyjnej p. Sawczyński.

14. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie zubożenia kraju i zasilenia kas zaliczkowych z funduszu krajowego. Sprawozdawca komisji administracyjnej p. Pilat.“

15. Sprawozdania o petycyach.

Posiedzenie zamknięte.

(Koniec posiedzenia o 9tej godzinie w nocy.)

